

Kan grønne indkøb bidrage til regeringens ambitiøse klimamål?

Anette Juhl Winter

Indkøbschef i Aarhus Kommune

Formand for POGI

Indhold

- Hvad er POGI og hvordan arbejder vi?
- Bæredygtige, klimavenlige INDKØB kan bidrage til regeringens målsætning
- Illustreres gennem en case om fødevarer
- Vores bud på et bidrag – egne beregninger

PARTNERSKAB
FOR OFFENTLIGE

GRØNNE
INDKØB

20%

Af offentlige indkøb er repræsenteret
ved partnerskabets medlemmer

60 mia. kr.

Køber partnerskabets medlemmer ind
for om året

Medlemmer

AARHUS
KOMMUNE

KØBENHAVNS KOMMUNE

ROSKILDE
KOMMUNE

FREDERIKSBERG
KOMMUNE

Syddjurs
KOMMUNE

midt
regionmidtjylland

ODENSE
KOMMUNE

Aalborg
Kommune

Sønderborg

GLADSAXE

Ishøj Kommune

Kolding
Kommune
en del af trekantområdet

Egedal
Kommune

Middelfart
KOMMUNE

Albertslund Kommune

Indkøbsmål

- Byggeri og anlæg
- Fødevarer
- Transport
- Bæredygtigt træ
- Rengøring
- Børneartikler
- IT
- Papir og tryksager
- Storkøkkenudstyr
- Indendørs- og udendørsbelysning

POGI – hvordan arbejder vi?

- Partnerskabets hovedaktiviteter består i udvikling af **indkøbsmål**
- Partnerskabet fungerer som et forum for **erfaringsudveksling**
- Alle kan være bliv medlem – men de skal være **ambitiøse!**
- Alle kan få gavn af vores arbejde – uden at være med!

FOKUS på klima

Bøf, biler og bolig

Indkøbsmål 1, Fødevarer (2018)

Indkøbsmål 2, Transport (2012, revideres i 2020)

Indkøbsmål 3, Byggeri og Anlæg (under revision)

FOKUS på klima

- **Bøf, privatbiler og bolig**
- Disse 3 områder står for 70-80% af udledningerne i EU
- Offentlige indkøb på disse områder kan således bidrage markant til EU og FNs mål
- - og til regeringens målsætning om en 70% reduktion af de direkte udledninger

Fokus på klimapåvirkningen fra fødevarer

Indkøbsmål 1

Kriterier:

- Sæsonens frugt og grønt
- Økologi
- Madspild
- Emballage - herunder transportemballage (mål for transport af fødevarer)
- Palmeolie

ERFA-gruppe for offentlige udbuds- og indkøbsjurister

Øget fokus på klima

- også på fødevareområdet

- Mange initiativer i kommunerne, især på økologi
- Nye, ambitiøse målsætninger vedtaget i København og Aarhus.
- Kort præsentation af disse to initiativer
- Illustration af potentialet for CO₂ reduktion – fra fødevarer

Kommunale indsatser

Greenpeace undersøgelse fra foråret 2018 i alle 98 kommuner

- Mange kommuner har en politik for reduktion af CO₂ udslippet, men ingen formaliseret indsats rettet mod fødevarer
- De fleste har en **kostpolitik** for institutionerne
- Miljøhensyn er skrevet ind i **indkøbspolitikker**
- Mere økologi er ofte lig med mindre kød = mere klimavenligt
- Aarhus og København har formuleret politik om reduceret CO₂ fra de måltider, som de serverer

Mange andre er også i gang

Fra Greenpeace-undersøgelsen

12 **kommuner** har taget initiativ til at skære ned på kød:

Albertslund, Gladsaxe, Ishøj, Roskilde, Bornholm, Faaborg-Midtfyn, Odense, Aalborg, Hjørring, Jammerbugt, Randers og Sønderborg

Københavns Kommune

Mad og Måltidsstrategi

Vedtaget i september 2019

Målsætning:

Inden 2025:

- Reduktion af klimaaftryk på mindst 25%
- Kommunens køkkener bruger mindst 90% økologiske råvarer
- Kommunen skal reducere madspild

Københavns Kommune

Hvordan kan København nå målet? Der er forskellige muligheder:

En omlægning af ca. 2 procentpoint af indkøbt rødt kød til hvidt kød

Omlægning af ca. halvdelen af det røde kød til plantebaseret fødevarer

Reducere rødt kød med 1 procentpoint og mejeriprodukter med 10 procentpoint - og øge indkøbet af plantebaserede fødevarer med 11 procentpoint

Klimaaaftryk for fødevarer

Mængden af drivhusgas der udledes ved produktion af et kilo mad

Aarhus Kommune

Klimapolitisk fødevarestrategi

- Vedtaget i juni 2019

Målsætning:

Senest i 2024

- Reduktion af klimaaftrykket af indkøbte fødevarer med en fjerdedel
- Reduktion af madspild i alle produktionskøkkener med en tredjedel
- Øge mængden af klimavenlige fødevarer i indkøbsaftalen (nye klimavenlige varer på hylden)

Fødevarer

Midler – hvor i værdikæden?

Produktion
(tilpasset produktion,
klimavenlige fødevarer)

Transport
(fødevaretab)

Sammensætning
(mindre
animalsk, mere
plantebaseret)

Tilberedning
(madspild)

Servering
(undgå spild)

Så hvad er potentialet i det offentlige?

Forudsætninger:

Hvad nu hvis alle kommuner gør som Aarhus og København – og sætter et ambitiøst mål om en reduktion på mindst 25 % inden for de næste 5 år – frem mod 2025?

Hvad kunne det så blive til på landsplan?

Forudsætninger:

- 2% procentpoints reduktion af rødt kød, erstattes med hvidt kød
- Under forudsætning at måltider i andre kommuner er sammensat som i København (Rødt kød, hvidt kød, mejerivarer og plantebaserede varer)
- Baseret på tal fra World Resources Institute (Cool Food), men omregnet til 'direkte udledninger'

Hvordan skal man regne?

- mange måder at beregne det på!!!

- Der er flere forskellige metoder til beregning af klimaaftrykket
- Den vigtigste forskel består i hvilke CO2 udledninger, der inddrages
- Skal det være fra 'jord-til-bord' eller kun de direkte udledninger?
- Både Århus og København anvender fra 'jord-til-bord'

- Vores estimat omfatter kun de **direkte udledninger** – fordi Regeringens målsætning om en 70% reduktion kun omfatter de direkte udledninger i Danmark og IKKE de globale påvirkninger.

Potentialet ved mere klimavenlig mad i det offentlige

Hvis alle landets kommuner reducerer deres andel af rødt kød med 2 procentpoint (erstattes med hvidt kød)

- Vil det give en **årlig mindre direkte udledning** på ca. 220.000 tons CO₂
- **Man hvad betyder det 'i det store billede'?**

Det store billede

Regeringens målsætning er, at Danmarks **direkte udledning af CO2** ikke må overstige **22.230.000 tons i 2030**

I 2017 udledte vi **50.600.000 tons CO2** – så der er et stykke vej!

Hvis det sker **lineært**,

skal der hvert år findes reduktioner på ca. **3.000.000 tons**

En delvis omlægning af kosten (fra rødt til hvidt kød) kan bidrage med **ca. 220.000 tons** – fra 2025, hvor målsætningen om de 25% reduktion er fuldt implementeret

Konklusion

- Vi er i gang
- Nye grønne, bæredygtige og klimavenlige krav koster ikke altid mere – ud fra en budgetbetragtning - erfaringen fra økologi-omlægning
- Vi har værktøjerne
- Vi har borgere/ildsjæle som skubber på
- Vi har opbakning fra detailhandlen
- Hvad venter vi på?

Evaluering

1. Hvad er det vigtigste, du tager med dig hjem i dag?
2. Har du idéer til vores arbejdsprogram – hvad skal vi arbejde med til næste år?
3. Har du gode idéer til næste års konference?